

EU og Internationalt
Den 2. februar 2022
FVM 134

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022

1. Markedssituationen for landbrugsvarer
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 2

2. Sammenhængen mellem den europæiske grønne pagt, den fælles landbrugspolitik og handelspolitikken
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 6

3. Rådskonklusioner om Codex Alimentarius 60 års jubilæum: muligheder og udfordringer for EU
- *Vedtagelse af rådskonklusioner*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 9

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om krav til visse råvarer og produkter associeret med afskovning og skovforarmelse, før de gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres, samt ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010
- *Udveksling af synspunkter*
KOM (2021) 706

Side 11

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 21. februar 2022

1. Markedssituationen for landbrugsvarer

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. januar 2022. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen er generelt forbedret efter covid-19 pandemien i 2020 i vidt omfang påvirkede markedssituationen for de væsentligste landbrugsprodukter i EU. Visse markeder har i 2021 været påvirket af Brexit og faldende eksport. Svinesektoren har været præget af lave priser på grund af især dårlig afsætning til Kina. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes cirka hvert kvartal i Rådet (landbrug og fiskeri).

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

For mælk og mejeriprodukter var covid-19 pandemien især i 2020 en udfordring for markedet. Pandemien og de omfattende begrænsninger af bevægelsesfriheden, der blev indført i medlemsstaterne, medførte et fald i efterspørgslen efter visse produkter i mælke- og mejerisektoren. Afregningsprisen til producenterne blev kun marginalt påvirket af prisfaldene. Siden da har markedssituationen generelt set været i markant bedring, hvor mælkeprisen i november 2021 lå på 40,0 cent/kg, hvilket historisk er en høj pris. Til sammenligning var den i august 2020 på 33,01 cent/kg. Primo januar 2022 ligger prisen på skummetmælkspulver på 339 euro/100 kg. Det er 50 pct. over prisen samme tid i 2021, og smørprisen ligger på 573 euro/100 kg. Det er 67 pct. over prisen samme tid i 2021. Den gunstige markedssituation skyldes stabil mælkeindvejning i EU og globalt samt god efterspørgsel på verdensmarkedet.

Markedssituationen for svinekød

EU's marked for svinekød kom forholdsvis stabilt gennem følgerne af Covid-19 pandemien. Ikke desto mindre var priserne faldende, men fra et meget højt udgangspunkt i 2019 og de første måneder af 2020. I starten af 2021 sås en væsentlig forbedring, hvilket blev afløst af en kraftig forværring i anden halvdel af 2021. Prisniveauet er således for uge 1 i 2022 betydeligt under gennemsnittet for årene 2016-21. Noteringen lå i uge 10 i 2020 på 14,30 kr./kg. Noteringen faldt løbende og lå i uge 38-45 i 2020 stabilt på 10,30 kr./kg. I uge 11 i 2021 steg prisen til 10,50 kr./kg. I juni 2021 lå prisen på 11,90 kr./kg. Fra oktober 2021 frem til udgangen af december 2021 lå noteringen fast på 8,40 kr./kg, men ved årsskiftet 2021/2022 faldt den til 7,90 kr. hvor den fortsat ligger. Det er den laveste notering siden 2008.

Også smågriseprisen, der i efteråret 2020 kom ned på en datidig bundrekord på 35 euro/stk., steg i juni 2021 til 51,76 euro/stk., men var i uge 42 i 2021 nede på 29,0 euro/stk., hvilket er en historisk lav pris. Den er i uge 1 i 2022 steget til 34,0 euro/stk.

Årsagen til den dårlige markedssituation er især forringet eksport til Kina og lave priser på det kinesiske marked, der aftager ca. 49 pct. af EU's eksport. Dertil kommer behersket efterspørgsel på EU's indre marked.

En betydelig udfordring er ligeledes, at svinesygdommen afrikansk svinepest i september 2020 bredte sig fra Polen, hvor sygdommen er vidt udbredt, til Tyskland, hvor der indtil nu i januar 2022 er fundet knap 3.300 tilfælde blandt vildsvin i de sydøstlige dele af delstaten Brandenburg og østlige dele af delstaten Sachsen og nu også i delstaten Mecklenburg-Vorpommern. Det har medført, at en række vigtige eksportlande, herunder Kina, har lukket for import af svinekød fra Tyskland, der udgør 24 pct. af EU's samlede eksport af svinekød. Trods vanskelighederne blev EU's eksport af svinekød i 2020 rekordstor med 5,4 mio. tons. Denne udvikling fortsatte i starten af 2021. Men i anden halvdel er der indtruffet et fald i eksporten (ikke omfattende UK), så for januar-november 2021 var der et fald på 0,8 pct. i forhold til 2020 på grund af fald i eksporten til Kina. EU's eksport af svinekød til UK, i perioden januar til september 2021, faldt 6 pct. i forhold til 2020. På det seneste har fund af afrikansk svinepest i Norditalien øget presset på sektoren. Italiens eksport af forarbejdede produkter, som parmaskinke, går især til resten af EU, UK og USA, der anerkender regionalisering. Det skal bemærkes, at ved januar-juni tællingen i 2021 er der et fald i EU i antallet af søer på 2,4 pct. i forhold til december 2021, hvilket kan give håb om faldende produktion og dermed mindre udbud.

Markedssituationen for oksekød

I 2021 faldt produktionen af oksekød og kalvekød 0,6 pct. i perioden januar-september 2021 i forhold til samme periode af 2020. I begyndelsen af 2020 var prisen for de bedste kategorier (ungtyre, stude og kalve) let faldende, men efter covid-19 pandemiens start i marts 2020 faldt prisen. Siden maj 2020 og frem til uge 1 i 2021 har prisniveauet udviklet sig stabilt og er steget til en pris på 429,6 euro/100 kg, hvilket er 19,2 pct. højere end samme tid året før. Prisniveauet er nu betydeligt over gennemsnittet for de seneste tre år. EU's eksport inkl. UK faldt med 6,9 pct. i perioden januar-oktober 2021 i forhold til samme periode af 2020. EU's import i perioden januar-september 2021 inkl. UK faldt med 15,3 pct. i forhold til samme periode af 2020.

Markedssituationen for fjerkrækød

Fjerkræsektoren oplevede også et prisfald efter starten på covid-19 pandemien. Prisen rettede sig og lå i oktober 2020 på 181,67 euro/100 kg, hvilket var 2,1 pct. lavere end samme tid året før. Primo juni 2021 lå prisen på 204,03 euro/100 kg. Primo januar 2022 er prisen steget til 218,43 euro/100 kg. Det er 17,6 pct. over prisen samme tid sidste år og betydeligt over gennemsnittet for 2016-21. EU er fortsat nettoeksportør af fjerkrækød målt både i mængde og værdi. Udbrud af fugleinfluenza flere steder i EU herunder i Danmark i første del af 2021 påvirkede eksporten negativt, idet en række vigtige eksportmarkeder ikke anerkender regionalisering, men lukker helt for eksport fra et EU-land ramt af sygdommen.

Markedssituationen for frugt og grøntsager

Sektoren har vist god modstandsdygtighed under og efter covid-19 og viser nu positive tendenser for handel på det indre marked, genopretning af handel med tredjelande og stigende producentpriser. Udfordringen nu er høje energipriser, som normalt udgør ca. 20 pct. af producenternes omkostninger, hvilket særligt er en udfordring for vinterafgrøder i drivhus, eksempelvis tomater. Det kan medføre at nogle producenter må skære ned for produktionen. Der er desuden fokus på Belarus' importforbud af varer fra EU, som i særdeleshed forventes at forværre en allerede presset polsk æblesektor, men derudover ikke forventes at have større konsekvenser for markedet generelt. Nye importkontroller på varer fra EU til UK forsinker handlen med frisk frugt og grønt og kan potentielt resultere i yderligere tab af markedsandele til andre tredjelande. Handel med tredjelande og på det indre marked er generelt stabil, med en let stigende tendens.

Markedssituationen for korn og proteinafgrøder

Der er høje priser på korn i EU, som med undtagelse af et lille fald i efteråret 2021, har været støt stigende siden slutningen af 2020. Kun majs viser større udsving, dog også inden for en generel stigende tendens. Produktionen i 2021 endte med et lille fald på -5 pct. i forhold til 2020, mens forventningerne til 2022 viser en stigning i produktion på +3,4 pct. 2022 er generelt startet godt for sektoren med størstedelen af såningen gennemført inden for det optimale vindue og gode forhold for spiring. Det vurderes, at kornproduktionen i 2022 kan blive påvirket ved vedvarende høje energi- og gødningspriser samt ved en eventuel forværring af situationen i Ukraine, der har en stor andel af produktionen i denne sektor. EU's produktion af oliefrø anslås til 30,5 mio. ton i 2021/22. Denne årlige stigning på 7 pct. bør efter faldet i 2020/21 lette EU-markedet, selv om forsyningen af rapsfrø fortsat vil være knap som følge af lave lagerbeholdninger i starten. Dette medfører fortsat høje priser.

Markedssituationen for sukker

Globale sukkerpriser fortsætter med en generelt stigende tendens og lå den 21. januar 2022 på 447 euro/ton. Prisen i EU lå ved sidste opdatering i november 2021 på 415 euro/ton. Import af sukker fra EPA/EBA (Det Økonomiske Partnerskab/alt andet end våben initiativet) til EU lå den 22. januar 2022 på -23 pct. i forhold til sidste års niveau, mens den samlede akkumulerede import i januar 2022 ligger inden for -10 pct. i forhold til sidste års niveau og den akkumulerede eksport fra EU ligger på niveau.

Markedssituationen for vin

Markedssituationen for vin er fortsat ramt af nedlukninger i restaurationserhvervet på tværs af EU og af russisk importforbud. Det forventes ikke, at eksisterende støtteordninger vil fortsætte.

Eksport generelt

Eksporten inden for landbrugsfødevarer generelt lå i perioden januar-april 2021 på +1,7 pct. sammenlignet med samme periode i 2020, mens importen til EU lå på -5,1 pct. og den samlede handelsværdi på -1,1 pct. Overskuddet på handelsbalancen til en værdi af 22,7 mia. euro er en fremgang på +17 pct. i forhold til 2020.

Der er i 2021 afsat 183 mio. euro til salgsfremme, hvoraf næsten halvdelen går til at fremme økologi, bæredygtigt landbrug og landbrugs- og fødevarerektorens rolle i forbindelse med klima og miljø. 19 mio. euro er øremærket programmer, som skal øge forbruget af frisk frugt og grønt på det indre marked. Der forventes i 2022 at blive afsat 187 mio. euro, med næsten halvdelen til at fremme økologi, bæredygtigt landbrug og landbrugs- og fødevarerektorens rolle i forbindelse med klima og miljø. Der ses desuden øget fokus på EU's indre marked og i særdeleshed på økologi, mens budgettet til at fremme sunde kostvaner og forøget forbrug af frugt og grønt i EU forbliver uændret.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder i forhold til mejeri, at de stigende mælkepriser skal ses i sammenhæng af højere produktionsomkostninger hos både landmanden og mejerierne. Som regel vil højere mælkepriser

medføre stigninger i indvejsningen, men dette har ikke været tilfældet i anden halvdel af 2021 og starten af 2022 netop på grund af markant højere energi- og foderpriser.

For svinekød har afsætningen af fersk grisekød på det europæiske marked i december 2021 fået støtte fra julehandlen. Som frygtet betyder nye restriktioner som følge af den nye Corona bølge i Europa, at der ses et fald i efterspørgslen fra den europæiske foodservice sektor. I Tyskland fik man for første gang længe et positivt signal, da noteringen til uge 50 steg med 3 cent. De store tyske slagterier tog dog toppen af glæden, da de meldte ud, at markedet ikke kunne bære en fuld noteringsstigning, og de derfor ville køre videre med uændrede "huspriser" for alle frie grise uden kontrakt. Hvad der sker med noteringen de første måneder i det nye år, er fortsat meget usikkert. Den nye Corona bølge vil formentlig ramme efterspørgslen på det europæiske marked de kommende måneder. Dette kombineret med høje energi-priser, fragtrater og foderpriser medfører en aktuell meget presset situation for sektoren både i Danmark og EU. Men modsat er der også fremadrettet i 2022 udsigt til slagtninger i EU, der vil ligge lavere end året før. Landbrug & Fødevarers fortsatte forventning er, at der vil ske en stigning i den hjemlige notering i løbet af foråret 2022. Ud over lavere EU-slagtninger og sæsonmæssig bedre efterspørgsel kan der også her håbes på støtte fra en bedre efterspørgsel fra Kina. Det er derfor Landbrug & Fødevarers klare vurdering, at etablering af støtte til privat oplagring snarligt vil gavne markedet i den nuværende situation samtidig med, at Landbrug & Fødevarer forventer, at markedet vil bedres så meget at udlagringen af varerne næppe får den store negative effekt.

For oksekød blev der i 2021 i Danmark slagtet 6.000 kreaturer flere end 2020. Samtidigt er den gennemsnitlige afregningspris steget 5-6 kr. pr. kg. slagtevægt. Prisniveauet er generelt stigende i europæiske oksekødsektor, men den danske afregningspris er fortsat lavere end i øvrige EU-lande. Set i lyset af de stigende produktionsomkostninger vil den reelle gevinst til landmanden være begrænset.

For fjerkrækød dækker stigende priser langt fra den stigende tendens til højere produktionsomkostninger til foder, energi og lønninger, der udgør 80-90 pct. af de samlede produktionsomkostninger. Disse omkostningskomponenter forventes at stige 20-30 pct. over de kommende måneder mens metal og plastikmateriale til pakninger af kyllingeprodukter ligeledes udsættes for prisstigninger på op til 40 pct.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det kan forventes, at de fleste medlemsstater finder, at markedssituationen har forbedret sig i takt med genåbningen, mens en lang række medlemsstater forventes at ville efterspørge yderligere støtte særligt til svinesektoren.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. januar 2022 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. januar 2022, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. januar 2022.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. **Sammenhængen mellem den europæiske grønne pagt, den fælles landbrugspolitik og handelspolitikken**

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet vil arbejde for at sikre større sammenhæng mellem de europæiske ambitioner for landbrugserhvervet i Europa, hvad angår klima, miljø og biodiversitet, og EU's handelspolitik. Konkret vil der være fokus på fransk ønske om øget reciprocitet, som indebærer, at importerede landbrugs- og fødevarerprodukter fra tredjelande skal leve op til de produktionsstandarder, der gælder for tilsvarende fødevarer- og landbrugsproduktion i EU. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Formandskabet ønsker en drøftelse af sammenhængen mellem den europæiske grønne pagt, den fælles landbrugspolitik og handelspolitikken.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Formandskabet vil arbejde for at sikre større sammenhæng mellem de europæiske ambitioner for landbrugserhvervet i Europa, hvad angår klima, miljø og biodiversitet, og EU's handelspolitik. På den baggrund har formandskabet tilkendegivet, at der vil blive sat fokus på begrebet reciprocitet i forhold til den internationale handel med landbrugsvarer. Reciprocitet indebærer i fransk opfattelse, at europæisk producerede landbrugs- og fødevarer ikke skal udkonkurreres af produkter fra tredjelande produceret under lavere standarder i forhold til miljø, sundhed og dyrevelfærd.

Under det eksisterende regelsæt skal importerede varer leve op til samme produktstandarder som varer, der er produceret i EU. Det gælder i forhold til fødevarerikkerhed, dyresundhed og plantesundhed. Fra formandskabets side foreslås såkaldte "spejlbestemmelser" (mirror clauses), som skal sikre, at importerede landbrugs- og fødevarerprodukter også lever op til de produktionsstandarder, der gælder i EU. Det omfatter således konkrete forhold i landbrugsproduktionen, herunder brug af pesticider og anvendelse af antibiotika. Formandskabet har dog ikke fremsat konkrete forslag til tiltag.

I Kommissionens jord-til-bord-strategi, som er en udløber af den europæiske grønne pagt, er der et mål om at reducere det samlede salg af antibiotika i EU med 50 pct. inden udgangen af 2030. Samtidig vil animalske produkter, der importeres til EU, i overensstemmelse med forordning 2019/6 om veterinærlægemidler skulle opfylde samme krav vedrørende brug af antimikrobielle lægemidler, som gælder inden for EU. Tredjelande må ikke anvende antimikrobielle lægemidler, der er reserveret til brug for mennesker, og antimikrobielle lægemidler må ikke anvendes som vækstfremmere til dyr eller animalske produkter, der eksporteres til EU.

Det gældende regelsæt om, at importerede varer skal leve op til samme produktstandarder som varer, der er produceret i EU, gælder ikke i forhold til dyrevelfærd. Dertil er der med jord-til-bord-strategien taget initiativ til revision af EU's dyrevelfærdslovgivning og dermed forventeligt en mere ambitiøs lovgivning, der omfatter flere dyrearter, og som forventes at betyde større forskel på standarderne for dyrevelfærd for animalske produkter produceret i EU og importerede animalske produkter fra tredjelande.

Kommissionen har i den europæiske grønne pagt, jord-til-bord strategien og biodiversitetsstrategien foreslået konkrete reduktionsmålsætninger for brugen af pesticider, som skal reduceres med 50 pct., hvilket bl.a. vil ske gennem en revision af rammedirektivet for bæredygtig anvendelse af pesticider. Forslaget til revisionen forventes fremsat ultimo marts 2022.

Kommissionen har desuden som opfølgning på den europæiske grønne pagt i juli 2022 fremlagt forslag KOM(2021)564 om en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM), der er et tiltag, der skal forebygge risikoen for kulstoflækage og støtte EU's øgede indsats for at begrænse klimaændringerne. Forslaget omfatter i første omgang cement, elektricitet, handelsgødning, jern og stål og aluminium.

Kommissionen har endvidere i november 2021 fremlagt forslag KOM(2021)706 om bekæmpelse af afskovning ved import til EU. Formålet med forslaget er at dæmme op for EU-drevet afskovning og skovforarmelse, reducere tab af biodiversitet og drivhusgasudledninger relateret til EU's fodaftryk, samt understøtte bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre i både EU og globalt. Forslaget omfatter i første omgang træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg.

Samtidig stilles der nye krav til landbrugsproduktion i Europa som følge af reformen af den fælles landbrugspolitik for 2023-27. Med landbrugsreformen skal eksempelvis beskyttelse af biodiversitet i højere grad være en del af landbrugsproduktionen via grundlæggende krav om udlægning af ikke-produktive elementer. Eco-schemes er nye 1-årige ordninger under landbrugsstøtten, der fordrer anvendelse af landbrugsmetoder, der er til gavn for klimaet, miljøet, dyrevelfærden og bekæmpelsen af antibiotikaresistens. Minimum 25 pct. af landbrugsbudgettets søjle 1 (direkte støtte) skal anvendes til eco-schemes og dermed understøtte landbrugerne i at bidrage til den grønne omstilling for derved at opnå mere støtte. Samtidig er social konditionalitet, i form af krav til modtagere af landbrugsstøtte om at overholde visse arbejdsmiljø og arbejdsretlige regler for at få udbetalt fuld landbrugsstøtte, en del af landbrugsreformen.

Det bemærkes i øvrigt, at der i forbindelse med den politiske aftale om reform af den fælles landbrugspolitik 2023-27 blev afgivet en erklæring fra Rådet og Europa-Parlamentet, hvor Kommissionen opfordres til senest ved udgangen af første halvår 2022 at udarbejde en rapport, der undersøger muligheden for inden for WTO's regelsæt at stille krav om, at importerede landbrugsprodukter skal leve op til EU's sundheds- og miljøstandarder (herunder dyrevelfærdsstandarder samt processer og produktionsmetoder).

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på udveksling af synspunkter. Formandskabet forventes eventuelt på et senere rådsmøde at lægge op vedtagelse af rådskonklusioner om emnet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i forbindelse med drøftelsen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag fra Kommissionen, vil forslaget's konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg.

Landbrug & Fødevarer støtter overordnet set EU's handelspolitiske initiativer og tilgangen omkring åben, strategisk autonomi som baggrund for EU's handelspolitik til sikring af fair og balanceret handel med tredjelande. De konkrete overvejelser fra det franske formandskab lægger op til øget sammenhæng mellem den europæiske regulering af fødevareklyngen og EU's handelspolitik gennem reciprocitet, således at landbrugs- og fødevareproducenter uden for EU, der vil eksportere ind i EU, i højere grad skal stilles over for de samme produktionsstandarder, som EU-producenter skal leve op til.

Landbrug & Fødevarer er enig i, at der er et tiltagende behov for at sikre mere ens konkurrencevilkår mellem EU-producenter og konkurrerende producenter ud for EU. Dette skyldes, at den tiltagende og fortsat strengere regulering af produktionen i EU – bl.a. gennem EU's grønne pagt og dens tilhørende strategier – øger omkostningsniveauet for operatører i EU betydeligt.

Dette vil afstedkomme en skævvridning af konkurrencesituationen i forhold til udenlandske operatører, der opererer i markeder med færre reguleringskrav. En sikring af 'level playing field' vil i princippet kunne ske ved at stille krav om opfyldelse af produktionsstandarder hos udenlandske producenter, der er identiske med de krav, EU-producenter stilles overfor i forhold til dyrevelfærd, plante- og dyresundhed, biodiversitet etc.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det dog er helt afgørende, at sådanne krav baseres på objektive og internationalt anerkendte standarder, som er i overensstemmelse med bl.a. WTO's regler, således at kravene ikke fører til skjult protektionisme og handelskrige til skade for de eksporterende erhverv.

Rådet for Grøn Omstilling ønsker at gøre opmærksom på, at det er afgørende, hvordan man opgør 50 pct. pesticidreduktion. En sådan reduktion må ikke måles i tons aktivt stof, da dette automatisk reduceres ved skift til mere effektive/giftige pesticider. Der kan anvendes et belastningsindeks som i Danmark, men bør, modsat i Danmark, suppleres med behandlingshyppighed, for at tage højde for pesticider med utilstrækkelig viden om belastning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemsstater forventes at støtte ideen om reciprocitet og behovet for spejlbestemmelser, mens andre medlemsstater forventes at understrege vigtigheden af at sikre WTO-medholdelighed for at undgå handelskonflikter med tredjelande.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at EU fører en ambitiøs, fair og bæredygtig handelspolitik baseret på åbne markeder, regelbaseret samarbejde og et stærkt multilateralt engagement, og at der fra europæisk side arbejdes for indgåelse af ambitiøse handelsaftaler med omverden. Der lægges blandt andet vægt på, at handelspolitikken bidrager til den grønne omstilling og fremme af arbejdstagerrettigheder.

Det er ikke i Danmarks interesse, at ubegrundede barrierer for handlen med landbrugsvarer og fødevarer vanskeliggør adgang til globale markeder. EU skal kunne beskytte sig mod unfair handelspraksis, men det skal være inden for rammerne af en fortsat åben, fair og bæredygtig handelspolitik. EU må ikke forfalde til protektionisme.

Regeringen lægger særligt vægt på, at eventuelle konkrete tiltag relateret til reciprocitet er i overensstemmelse med WTO-reglerne. Dels af principielle grunde, dels på grund af risikoen for handelspolitiske modreaktioner, for eksempel i form af WTO-sagsanlæg, hvis lande uden for EU anser konkrete tiltag i forhold til reciprocitet for at være WTO-stridige. Tredjelande vil også kunne indføre tilsvarende mekanismer for varer importeret fra EU. Regeringen lægger endvidere vægt på, at der tages hensyn til, at eksporten af fødevarer og landbrugsprodukter fra de mindst udviklede lande ikke rammes af disproporционаle krav.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Rådskonklusioner om Codex Alimentarius 60 års jubilæum: muligheder og udfordringer for EU

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om Codex Alimentarius. Formålet med rådskonklusionerne er at sætte en retning for den fremadrettede EU-indsats i Codex Alimentarius i forhold til at fremme global fødevarer sikkerhed og fair praksis i handlen med fødevarer. Men også i forhold til globalt at fremme aktuelle EU-prioriteter særligt inden for bæredygtighed. Udkastet har i sig selv ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, økonomiske konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Sagen forventes på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Baggrund

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om Codex Alimentarius.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Formål og indhold

Codex Alimentarius blev etableret af FN's Fødevarer- og Landbrugsorganisation (FAO) og FN's Verdenssundhedsorganisation (WHO) i 1963. Codex Alimentarius har for indeværende 189 medlemslande og 1 medlemsorganisation (EU-Kommissionen). 240 mellemstatslige organisationer og internationale NGO'er er akkrediterede som observatører. Formålet med Codex Alimentarius er igennem internationale standarder, vejledninger mv. at beskytte forbrugerne mod sundhedsrisici og fremme fair praksis i handlen med fødevarer.

Codex-standarderne er frivillige. De bliver dog i en række lande lagt direkte til grund for national regulering. I mange lande tillægges de betydelig vægt som inspirationsgrundlag for udarbejdelse af national eller regional regulering. Ved udarbejdelse af EU-retsakter kan vedtagne Codex-standarder spille en betydelig rolle. Endvidere forebygger og bistår Codex-standarder i løsningen af handelstvister inden for

Verdenshandelsorganisationen (WTO). Codex-standarden udgør her en benchmarking i vurderingen af nationale tiltag og regulering.

Baggrunden for udkastet til vedtagelse af rådskonklusioner er, at Codex Alimentarius i 2023 vil have eksisteret i 60 år. Dette giver anledning til at sætte retning for EU-indsatsen i Codex Alimentarius.

I udkastet til rådskonklusioner anerkendes den unikke og kritiske betydning, som Codex Alimentarius har i forhold til at beskytte forbrugerne mod sundhedsrisici og fremme fair praksis i handlen med fødevarer. Samtidig understreges det, at EU fortsat vil forpligte sig til aktivt at bidrage til det internationale samarbejde inden for rammerne af Codex Alimentarius, herunder ved at stille eksperter til rådighed og understøtte udviklingslande/lande med overgangsøkonomiers deltagelse i samarbejdet.

Der peges på den store betydning, som Codex Alimentarius – sammen med andre internationale organisationer, som udvikler standarder, og multilaterale fora – kan spille i ambitionerne om øget global bæredygtighed. I lyset heraf fremhæves EU's ønske om at tilvejebringe en styrket inddragelse af betragtninger om bæredygtighed i de standarder, der vedtages i Codex Alimentarius, særligt inden for områder som pesticidrester, rester af veterinære lægemidler, biologiske og kemiske fødevarerforureninger, fødevaretilsetningsstoffer, fødevarermærkning, import og eksportinspektioner/certificeringer samt antibiotikaresistens.

EU's hidtidige tilgang til den løbende dialog internt i Codex Alimentarius om arbejdsmetoder og beslutningstagning opsummeres og bekræftes. Særligt understreges væsentligheden af at opretholde de fundamentale principper i Codex Alimentarius, særligt principperne om åbenhed og konsensus.

Det er indregnet, at de risikovurderinger, der lægges til grund for arbejdet med standarder i Codex Alimentarius, skal bidrage til udviklingen af en "OneHealth"-tilgang.

Det fremhæves, at der er behov for en afklaring i Codex Alimentarius af kriteriet om ikke at igangsætte udvikling af nye standarder på områder, som ikke er egnet til standardisering. Dette er særligt relevant i forhold til ikke at igangsætte arbejde, hvor der på forhånd er en høj risiko for, at der ikke vil kunne opnås konsensus.

Det understreges, at der er behov for at udvikle en fælles forståelse i Codex Alimentarius af mulighederne for under henvisning til "andre legitime forhold" at tage forbehold for anvendelsen af Codex Alimentarius-standarder, og at der i tilknytning hertil udvikles konkrete metoder, når nye standarder skal vedtages.

Der udtrykkes anerkendelse af EU-Kommissionens og medlemsstaternes indsats i Codex Alimentarius, og samtidig opfordres til, at mulighederne for styrket effektivitet bliver undersøgt.

Det understreges, at der er behov for at tilskynde til et styrket samarbejde mellem den Europæiske Fødevarsikkerheds Autoritet (EFSA) og de videnskabelige risikovurderingspaneler, som rådgiver Codex Alimentarius.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, administrative, statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Sagen har i sig selv ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg. Der er ikke kommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om udkastet i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter rådskonklusionerne og ambitionen om, at bæredygtighed skal spille en større rolle i arbejdet med de standarder og vejledninger, som vedtages i Codex Alimentarius.

De internationale standarder, der vedtages i Codex Alimentarius, har stor betydning i forhold til at fremme fødevarsikkerhed og international handel med fødevarer. Codex Alimentarius har derfor også stor betydning for den danske fødevareeksport til lande uden for EU.

Det er vigtigt for regeringen, at bæredygtighed indtænkes i Codex Alimentarius' arbejde med afsæt i et generelt øget internationalt samarbejde omkring bæredygtighed.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om krav til visse råvarer og produkter associeret med afskovning og skovforarmelse, før de gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres, samt ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 KOM (2021)706

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 10. januar 2022. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat et forslag til forordning om krav til visse råvarer og produkter associeret med afskovning og skovforarmelse, før de gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres, samt ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning ('tømmerforordningen'). Forslaget har til formål at dæmme op for EU-drevet afskovning og skovforarmelse, mindske tab af biodiversitet og nedbringe drivhusgasudledninger. Forslaget omfatter træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg, og stiller krav til, at disse råvarer og afledte produkter heraf ikke må gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres fra EU, hvis de har bidraget til afskovning, skovforarmelse, ikke er produceret i overensstemmelse med

lovene i oprindelseslandet og ikke er omfattet af en due diligence-erklæring. Forslaget ophæver EU's tømmerforordning, som det nye forslag i vid udstrækning bygger videre på. Væsentlige krav i tømmerforordningen indlemmes i det nye forslag. Forslaget indeholder en række forpligtelser til erhvervsdrivende om due diligence (nødvendig omhu) som skal sikre, at råvarer og produkter, der kan have bidraget til afskovning eller skovforarmelse, ikke eksporteres eller gøres tilgængelige på EU's indre marked. Forpligtelserne om nødvendig omhu til erhvervsdrivende afhænger af, hvor stor en risiko (lav, standard eller høj) der er forbundet med landet/området, der importeres fra. Derfor kan der enten være lempede eller udvidede due diligence forpligtelser for de erhvervsdrivende. Forslaget fastsætter også et minimumskontrolniveau for de kompetente myndigheder, herunder for antallet af tilsyn. Endeligt vil Kommissionen intensivere dialogen med centrale producent- og forbrugerlande, og engagere sig i det multilaterale samarbejde for at fremme afskovningsfri værdikæder, herunder for at mindske EU's globale fodaftryk. Forslaget vil potentielt have konsekvenser for lovgivning inden for miljø, fødevarer, erhverv, samt klima-, energi- og forsyningsområdet. Forslaget forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 706 den 17. november 2021 fremlagt forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om krav til visse råvarer og produkter associeret med afskovning og skovforarmelse, før de gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres, samt ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 (EU's tømmerforordning).

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 192, stk. 1, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at dæmme op for EU-drevet afskovning og skovforarmelse, reducere tab af biodiversitet og drivhusgasudledninger relateret til EU's fodaftryk, samt understøtte bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre i både EU og globalt.

Forslaget har baggrund i Kommissionens meddelelse om *Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove (juli 2019)*, og forslaget er en integreret del i EU's *Grønne Pakt* om fremme af biodiversitet og klima. Forslaget fremhæves som indsats i både *EU's Biodiversitetsstrategi 2030 (maj 2020)*, *Jord-til-bord strategien (maj 2020)* og den nye *Skovstrategi 2030 (juli 2021)*, og nævnes også i Kommissionens nye handelspolitiske strategi *En åben, bæredygtig og determineret handelspolitik (februar 2021)*. Centralt for forslaget er, at det bygger videre på erfaringer med EU's tømmerforordning, som allerede i dag sætter krav om lovlighed og due diligence-forpligtelser for træ og træbaserede varer. Forslaget ophæver EU's tømmerforordning, men viderefører de centrale krav om due diligence og minimering af risiko for ulovligt fældet træ samt krav om sporbarhed. Sammenlignet med EU's tømmerforordning, så udvider forslaget rækkevidden til at inkludere nye råvarer som soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg, men tilføjer også krav om fravær af afskovning/skovforarmelse, således, at lovlighed alene ikke længere vil være tilstrækkeligt for at bringe produkterne i omsætning i EU eller eksport disse.

Forslaget omfatter råvarer og produkter, der er associeret med afskovning eller skovforarmelse, men dækker ikke omlægning af andre økosystemer, f.eks. vådområder. Med forslaget lægger Kommissionen op til at foretage den første evaluering efter to år, herunder med henblik på om forordningen skal gælde andre økosystemer eller inkludere nye råvarer og produkter. Efter fem år foretages en generel vurdering, herunder af bl.a. anvendelsen af certificeringssystemer og påvirkning af landbrugere og oprindelige folk.

Forslagets elementer kan opdeles i følgende emner:

- 1) Generelle krav
- 2) Krav til erhvervsdrivende om due diligence
- 3) Benchmarking-system og internationalt samarbejde
- 4) Registrering af importører og eksportører i en EU database
- 5) Krav og forpligtelser til de kompetente myndigheder og deres kontrol
- 6) Samarbejde mellem myndigheder og toldmyndighedernes opgaver.

1) *Generelle krav*

Forslaget fastlægger bl.a. en række centrale definitioner, og omfatter træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg. Med forslaget lægges der op til, at produkter, der enten indeholder disse råvarer eller hvor råvarerne er blevet brugt i produktionen, f.eks. som foder, ikke må gøres tilgængelige på EU's indre marked, medmindre de er: 1) afskovningsfri/fri for skovforarmelse, 2) produceret i overensstemmelse med oprindelseslandets love og regler, og 3) omfattet af en due-diligence-erklæring, som bl.a. skal indeholde en række informationer om produktionsland og geografiske koordinater for de jordområder, hvor varen er blevet produceret.

2) *Krav og forpligtelser til erhvervsdrivende om due diligence*

Forslaget stiller krav til erhvervsdrivende, som skal sikre sig, at visse råvarer og produkter som de eksporterer eller gør tilgængelige på EU's indre marked, lever op til en række krav.

I forslaget skelnes mellem 'økonomiske operatører' (operators) og 'forhandlere' (traders). 'Økonomiske operatører' er virksomheder, som placerer varer på EU's indre marked *første gang* eller eksporterer dem fra EU's indre marked. 'Forhandlere' er virksomheder, som gør varer tilgængelige på EU's indre marked, men efter at de allerede er placeret på markedet første gang. Denne sondring går igen fra EU's tømmerforordning.

Med forslaget stilles krav om, at økonomiske operatører skal udvise due diligence (nødvendig omhu) inden de placerer visse råvarer og produkter på markedet, for at sikre, at deres varer efterlever kravene i forslaget. Nødvendig omhu udvises ved at gennemgå en fastlagt due diligence-procedure, som beskrives nedenfor. Derudover skal økonomiske operatører afgive en due diligence-erklæring, før de placerer de omfattede varer på EU's indre marked eller eksporterer fra EU's indre marked. Ved at indsende en due diligence-erklæring påtager virksomhederne sig ansvaret for, at varerne overholder kravene. For de relevante råvarer og produkter, der overgår til fri omsætning eller eksport, skal der i toldangivelsen henvises til virksomhedens due diligence-erklæring. Såfremt en fysisk eller juridisk person etableret uden for EU gør omfattede råvarer eller produkter tilgængelige på EU's indre marked, betragtes den første fysiske eller juridiske person, der køber eller tager de pågældende varer i besiddelse, som økonomisk operatør i dette forslags forstand. For råvarer og produkter der stammer fra lavrisiko-lande, eller dele heraf, jævnfør forslagets benchmarking-system, gælder det, at økonomiske operatører ikke er forpligtet til at gennemføre trin to og tre af due diligence-proceduren. Dette kaldes 'forenklet due diligence'.

Med forslaget lægges der op til, at forhandlere generelt skal være underlagt lettere forpligtelser end økonomiske operatører, da varerne allerede er placeret på markedet. I forslaget lægges der op til at skelne mellem store forhandlere og små- og mellemstore virksomheder (SMV'er). Forhandlere, som er SMV'er, skal indsamle oplysninger om deres leverandører og kunder, gemme oplysningerne i fem år, og skal ved forespørgsel kunne give kompetente myndigheder adgang til denne information. Store forhandlere, som ikke er SMV'er, er derimod underlagt de samme forpligtelser som økonomiske operatører. Store forhandlere skal således også afgive en due diligence-erklæring og dermed påtage sig ansvar for de pågældende varers kravoverholdelse. Det betyder også, at store forhandlere er underlagt samme due diligence-procedure som økonomiske operatører.

Due diligence-procedure

Due diligence-proceduren beskriver de forpligtelser, som økonomiske operatører samt store forhandlere er underlagt. Proceduren er opdelt i tre trin og kendes som 'udvidet due diligence':

i. Indsamling af information:

Først og fremmest skal økonomiske operatører og store forhandlere indsamle relevant information, herunder oplysninger om produktionslandet, leverandører og kunder, sporbarhed; geografisk koordinater om, hvor de pågældende varer er produceret/vokset/høstet, dokumentation for, at de pågældende varer er produceret afskovningsfrit og i overensstemmelse med lovgivningen i produktionslandet mv.

ii. Risikovurdering:

På baggrund af den indsamlede information skal virksomhederne foretage en vurdering af, hvorvidt der er en risiko for, at de pågældende råvarer og produkter ikke overholder kravene i forslaget. Såfremt virksomheder ikke kan påvise, at risikoen for uoverensstemmelse med kravene er ubetydelig, må de hverken placere de pågældende råvarer eller produkter på det indre marked eller eksportere dem. Risikovurderingen skal bl.a. lægge særlig vægt på produktionslandets risikoprofil, forekomsten af afskovning i produktionslandet, pålideligheden og validiteten af den indsamlede information, kompleksiteten af den pågældende forsyningskæde og supplerende oplysninger om overholdelse af dette forslag, som kan omfatte oplysninger leveret af certificering eller andre tredjepartsverificerede ordninger.

iii. Risikoreduktion

Den tredje del af den interne due diligence-procedure omhandler reduktion og håndtering af de identificerede risici, som skal sikres ved, at økonomiske operatører samt store forhandlere skal have relevante politikker, kontroller og procedurer på plads. Det indebærer bl.a. risikostyringsmodeller, rapportering, registerføring samt interne kontroller. Derudover gælder det for økonomiske operatører, som ikke er SMV'er, at de skal udnævne en ansvarlig for håndhævelse af regulering på ledelsesniveau, samt indføre en uafhængig revisionsfunktion til at kontrollere de ovennævnte politikker, kontroller og procedurer.

3) Benchmarking-system og internationalt samarbejde

Med forslaget introduceres et benchmarking-system for lande, hvor Kommissionen vil vurdere risikoen for, at lande eller dele heraf producerer råvarer og produkter, som ikke er afskovningsfri. Hvert land kan blive tildelt et af tre mulige risikoniveauer: lav, standard eller høj. Som udgangspunkt er alle lande tildelt en standard risikoniveau, og vil herefter blive vurderet ud fra en række kriterier, herunder bl.a. hastigheden af afskovning og skovforarmelse, hastigheden af udvidelsen af landbrugsjord til de omfattede råva-

rer, national og sub-national lovgivning mm. Tildelingen af risiko afgør, hvorvidt europæiske virksomheder skal udvise forenklet eller udvidet due diligence ved import. En offentliggørelse af en evt. liste over lande, der enten udgør en lav eller høj risiko, vil blive vedtaget som en gennemførelsesretsakt.

Som en del af forslaget vil Kommissionen samarbejde og indgå i partnerskaber med produktionslande, som er omfattet af forslaget, for at adressere afskovning og skovforarmelse i fællesskab. Sådanne partnerskaber vil have fokus på en række emner såsom bevarelse, bæredygtig brug af skove, omstilling til bæredygtige produktionssystemer og andet. Det fremhæves, at partnerskaberne skal involvere en bred række af aktører, herunder civilsamfund, oprindelige folk, lokalsamfund og den private sektor, herunder småbønder og SMV'er.

4) Registrering af importører og eksportører i en EU database

Med forslaget lægger Kommissionen op til at etablere et informationssystem, der skal registrere alle virksomheder omfattet af due diligence-kravet i en central EU database. Due diligence-erklæringerne skal kunne tilgås af kompetente myndigheder, økonomiske operatører og forhandlere, alt efter deres respektive forpligtelser. Formålet med informationssystemet er at fremme samarbejdet mellem erhvervsdrivende, Kommissionen og de kompetente myndigheder, herunder toldmyndigheder. Derudover skal den bredere offentlighed have adgang til data i en anonymiseret form.

5) Krav og forpligtelser til de kompetente myndigheder og deres kontrol

Forslaget fastlægger en række krav og forpligtelser til de kompetente myndigheder, herunder fastlæggelse af et minimumskontrolniveau. Forslaget baserer sig på erfaringer med EU's tømmerforordning, hvor der bl.a. har været udfordringer med uensartet håndhævelse blandt medlemslande. Kommissionen lægger op til, at medlemslandene skal sikre sig, at myndighederne har de nødvendige ressourcer til at foretage inspektioner og tilsyn. De relevante myndigheder skal foretage risikobaseret virksomhedskontrol, bl.a. baseret på Kommissionens informationssystem og agere hurtigt, såfremt der importeres eller eksporteres varer og produkter, der kan udgøre en høj risiko. Myndighederne skal bl.a. kontrollere, om de økonomiske operatører og forhandlere har et velfungerende due diligence-system, herunder om der eksisterer risikovurderings- og håndteringsprocedurer. Forordningen åbner mulighed for, at der opkræves gebyr for opfølgende tilsyn i tilfælde af brud på reglerne, for udtagning af prøver og analyser mv. hos de erhvervsdrivende.

Forslaget indfører også et minimumskontrolniveau i medlemslandene. Der lægges op til, at de kompetente myndigheder skal kontrollere min. 5 pct. af alle økonomiske operatører for hver råvare (træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg) samt min. 5 pct. af volumen for hver råvare. Dette minimumskontrolniveau er gældende for både råvarer og produkter, der gøres tilgængelige på EU's indre marked samt for eksportformål. For råvarer og produkter, der kan udgøre en høj risiko, dvs. hvis de importeres fra et højrisiko-område, vil der være krav til udvidede inspektioner, og her foreslår Kommissionen, at andelen af inspektioner skal være 15 pct. for økonomiske operatører for hver råvare samt 15 pct. af volumen for hver råvare. Endvidere lægger Kommissionen op til at fastlægge kvalitative mindstekrav for sanktioner, som medlemslandene skal implementere, bl.a. i forhold til størrelsen af bøder, beslaglæggelse af de pågældende råvarer eller produkter, beslaglæggelse af indtægter fra handel vedrørende de pågældende råvarer eller produkter og midlertidig udelukkelse fra offentlige udbudsprocesser.

Endelig lægger Kommissionen op til et øget samarbejde blandt de kompetente myndigheder, herunder deling af informationer om økonomiske operatører, forhandlere, og due diligence-erklæringer for at styrke håndhævelsen af forslaget. Forslaget pålægger også myndigheder at notificere øvrige medlemslande samt Kommissionen i tilfælde af brud på forordningen, hvor flere lande kan være berørt.

6) Samarbejde mellem myndigheder og toldmyndighedernes opgaver

Forslaget fastsætter en række procedurer for varer og produkter, der eksporteres eller gøres tilgængelige på EU's indre marked. Forslaget lægger op til et øget samarbejde blandt myndigheder, herunder med toldmyndighederne, og dette skal ske bl.a. via deling af informationer i det fælles informationssystem "Register"/database samt opkobling til toldsystemet *EU Single Window Environment for Customs* (som er under udarbejdelse). De kompetente myndigheder har ansvaret for den overordnede håndhævelse af forslaget, mens toldmyndigheder skal kontrollere, at de relevante produkter har den nødvendige told-dokumentation, herunder en due diligence-erklæring, før de kan gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres. Dette betyder også, at toldmyndighederne har mulighed for at tilbageholde varer og produkter, såfremt der ligger en vurdering fra de relevante myndigheder om dette i det fælles informationssystem.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022 med henblik på udveksling af synspunkter i forhold til betydning for fødevarer- og landbrugssektoren.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

I oktober 2020 vedtog Europa-Parlamentet en resolution, der opfordrer Kommissionen til at fremsætte retsakter, der adresserer EU-drevet afskovning. Resolutionen indeholder bl.a. en lang række anbefalinger til indhold i forslaget, herunder inklusion af øvrige økosystemer og fokus på menneskerettigheder mv.

Europa-Parlamentets Miljøudvalg havde den 18. november 2021 en meningsudveksling med EU's miljøkommissær om det nye forslag. Medlemmerne i Miljøudvalget bød forslaget velkommen og så det som et stort skridt i den rigtige retning, men med behov for forbedringer.

Nærhedsprincippet

Kommissionens forslag omhandler minimering af EU-drevet afskovning og skovforarmelse, der både er relateret til EU's indre marked og international handel. Forslaget omhandler en række centrale miljøproblemer, herunder afskovning og skovforarmelse, men også bekæmpelse af tab af biodiversitet samt klimaforandringer. Forslaget fastsætter krav til varer på både EU's indre marked, men også for varer, der eksporteres fra EU.

Regeringen er enig i Kommissionens betragtninger, herunder at fælles regler på EU-plan er nødvendige for at adressere EU's fodaftryk i forhold til afskovning og skovforarmelse i tredjelande på en koordineret og harmoniseret måde med fælles standarder og ens vilkår for virksomheder. Derfor vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Gældende dansk regulering om bekæmpelse af ulovlig skovhugst er baseret på EU's tømmerforordning nr. 995/2010 af 20. oktober 2010 og forordningen om FLEGT-licenser (Forest, Law Enforcement, Governance and Trade) nr. 2173/2005 af 20. december 2005. Administrationen af disse forordninger er fastsat i Lov nr. 1225 af 18. december 2012 om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ, og bekendtgørelse nr. 849 af 27. juni 2016 om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ.

Konsekvenser

Generelt om konsekvensvurderingerne bemærkes, at der er tale om foreløbige vurderinger. Folketinget vil senere blive oplyst om regeringens mere konsoliderede vurderinger af forslaget's konsekvenser.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser for lovgivning inden for miljø, fødevarer, erhverv samt klima-, energi- og forsyningsområdet. En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, herunder bl.a. for den danske administration af EU's tømmerforordning samt FLEGT.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der er iværksat et arbejde med henblik på at kunne fremlægge en vurdering af forslaget's statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser. Når dette arbejde er tilvejebragt, vil Folketinget blive orienteret herom.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget, § 2-udvalget (landbrug) samt Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Greenpeace Danmark byder overordnet Kommissionens forslag velkomment. Hertil fremhæver Greenpeace elementer, som man finder, at Danmark bør støtte: Det som Greenpeace kalder skov- og økosystemrisikoråvarer (FERC) og deres afledte produkter skal opfylde en nul-afskovningsstandard, der sikrer, at de ikke er forbundet med nogen form for afskovning eller skovforarmelse, hverken lovlig eller ulovlig. Etablering af en produktbaseret due diligence-forpligtelse, som omfatter et krav om fuld sporbarhed baseret på geolokalisering af produktionsstedet, samt forpligtelse til at indsende en due diligence-erklæring. Ingen undtagelser fra due diligence for certificerede produkter, og operatører, der bruger certificering. Due diligence-forpligtelsen gælder for alle operatører uanset deres størrelse, omsætning eller handelsvolumen, uden nogen undtagelser.

Greenpeace fremhæver behovet for at sikre større ambition i forslaget og understreger følgende: Forordningen bør udvides til også at omfatte andre økosystemer end skove (f.eks. græssavanner, tørveområder og vådområder). Råvarer og produkter bør ikke alene være i overensstemmelse med nationale love, de bør også respektere menneskerettigheder i henhold til international lov. Forordningen bør som minimum kræve, at operatører sikrer respekten for sædvaneret og andre legitime landrettigheder, særligt ved at kræve frit, forudgående og informeret samtykke fra oprindelige folk og andre samfundsgrupper. Forordningen bør inkludere målrettede regler for at forhindre finanssektoren i at finansiere ødelæggelse af skove og økosystemer og krænkelse af menneskerettighederne, herunder krav om at finansielle institutioner foretager passende due diligence i deres finansieringsbeslutninger. Forslaget's liste over relevante produkter skal udvides til at omfatte gummi, majs og andre husdyr end kvæg (f.eks. fjerkræ og svin) samt alle afledte produkter, herunder en bestemmelse, der sikrer, at alle produkter, der indeholder, er blevet fodret med eller er blevet fremstillet ved hjælp af relevante råvarer, er inkluderet i forordningens anvendelsesområde. Greenpeace fremhæver den globalt udbredte afskovning og skovforarmelse og finder i den forbindelse ikke, at det er hensigtsmæssigt, at der oprettes en liste over "lavrisiko-lande", hvorfra råvarer og produkter kan placeres på EU's marked uden due diligence. Forordningen bør indeholde klare og fyldestgørende skovrelaterede definitioner, der er i overensstemmelse med

forordningens målsætninger om at støtte biodiversiteten og beskytte klimaet. Særligt finder Greenpeace, at definitionerne bør anerkende naturskoves biodiversitetsværdi, og klart sondre mellem naturskove, beplantede skove og plantageskove.

Endelig fremhæver Greenpeace en række punkter, som man finder kræver opmærksomhed: Greenpeace finder, at Kommissionens valg af skæringsdato bør fastsættes et godt stykke før 2020 for at forhindre accept af skovrydning, der er sket tidligere. Med henblik på at sikre gennemsigtighed og rapporteringsforpligtelser bør operatørers og forhandlers, såvel som de kompetente myndigheds, aktiviteter være underlagt offentlig kontrol. Forordningen bør præcisere, at afhjælpende foranstaltninger ikke kan træde i stedet for sanktioner, og der bør oprettes et register over operatører, der ikke overholder kravene. Loven bør gøre det klart, at parter, der har lidt skade som følge af overtrædelser af dens bestemmelser, skal have adgang til passende klagemuligheder ved nationale domstole. Greenpeace fremhæver i den forbindelse oprindelige folk og lokalsamfund, hvis jordrettigheder er blevet krænket af producenter af råvarer og produkter, men også importører, som overholder loven og hvis markedsposition bliver uretfærdigt påvirket af konkurrenter, der bryder due diligence-kravene.

Verdens Skove finder, at Danmark bør stille sig positiv over for, hvad man kalder en anti-afskovningslov. Verdens Skove mener i forlængelse heraf, at Danmark bør arbejde for, at Kommissionens forslag styrkes på en række områder. Især anbefaler man, at Danmark arbejder for følgende fire områder: 1. Definitionerne i forordningen skal styrkes, så skov ikke kan omfatte plantage. Afskovning skal indeholde al menneskelig aktivitet, der medfører fjernelse af skov, og skovforringelse bør omfatte al degradering af naturlig skov. I forlængelse heraf fremhæver Verdens Skove, at skovforringelse bør vurderes ud fra skovens helhed og trivsel inkl. biodiversitetens status. 2. Alle varer med risiko for afskovning skal medtages inklusive gummi og majs. I forlængelse heraf fremhæver Verdens Skove, at Danmark bør støtte Kommissionens forslag om, at afledte produkter inklusiv de produkter, der er afledt via foder, forbliver dækkede. Danmark bør endvidere arbejde for, at afledte produkter ikke dækkes på varekodeniveau, men på et overordnet niveau, i forhold til om de indeholder råvarer med risiko for afskovning eller ej. 3. Alle typer økosystemer skal dækkes, ikke kun skov. 4. Menneskerettigheder, især oprindelig folks rettigheder, skal inkluderes. Samtidig bør Danmark arbejde for, at klagemulighederne styrkes for oprindelige folk og lokalsamfund i producentlandene.

Foruden disse fire områder fremhæver Verdens Skove, at Danmark bør arbejde for, at både import og eksport forbliver reflekteret i forordningen samt at det tydeligere bør fremgå, at både lovlig og ulovlig afskovning skal være dækket heraf. Endvidere bør Danmark arbejde for, at de nuværende sanktionsmuligheder ikke udvandes, og at muligheden for strafferetligt ansvar medtages. Danmark bør også stå fast på, at certificeringer ikke kan erstatte nødvendig omhu, og at de ikke bør tillægges mere vægt, end hvad Verdens Skove finder er tilfældet i forslaget. Dernæst bør Danmark arbejde for, at forordningen gøres mere transparent med bedre muligheder for offentligheden for at følge med i forordningens overholdelse bl.a. med indførelsen af et register over virksomheder, der ikke overholder loven. Danmark bør arbejde for, at alle typer virksomheder bliver dækkede, herunder også finanssektoren og SMV'er, der er forhandlere. I forhold til forslagens oplæg til skæringsdato i 2020 finder Verdens Skove, at Danmark bør arbejde for at sikre en tidligere skæringsdato, der i Verdens Skoves opfattelse bedre flugter med nuværende lovgivning og certificeringer. Danmark bør opfordre Kommissionen til at lave en konsekvensanalyse af de forskellige muligheder for skæringsdato. Derudover understreger Verdens Skove, at Danmark bør støtte op om forslagens initiativer vedrørende samarbejde med tredjelande og være med til at sikre, at civilsamfundet og oprindelige folk forbliver en del af processen. Samtidig bør Danmark arbejde for, at disse samarbejder også kommer til at omhandle bevaring af andre økosystemer. Danmark bør arbejde for, at disse partnerskaber bliver baseret på erfaringer fra FLEGT. Endelige fremhæver Verdens Skove,

at Danmark bør arbejde for, at lande ikke rangeres, men at der kræves den samme grad af nødvendig omhu, uanset hvilket land virksomhederne importerer fra, herunder med henblik på at sikre mod hvad Verdens Skove påpeger som risiko for hhv. hvidvaskning af varer, fejl rangering af lande og skævvridning, der diskriminerer de fattigste lande.

Dansk Skovforening finder det positivt, at der med forslaget tages et vigtigt skridt mod bekæmpelse af afskovning og skovforarmelse. Man finder det positivt, at der sættes fokus på, at konvertering af skov ikke kun skyldes træ, men også landbrugsproduktion.

Dansk Skovforening finder det væsentligt, at forordningen bliver operationel, og det er vigtigt med klare definitioner særligt af 'afskovningsfrie' og 'skovforarmelse', desuden i forhold til hvad der i forslaget kaldes "agricultural plantations" og betydningen for dyrkning af juletræer (som man antager falder under denne definition). Dansk Skovforening finder yderligere, at forordningen kan være svær at forstå for de virksomheder, der bliver omfattet af kravene. Dansk Skovforening finder, at definitionen af 'forest degradation' (skovforarmelse) er for uspecifik i forhold til geografisk skala, og efterspørger, at Danmark anmoder Kommissionen om at klarlægge dette, da definitionen vil have stor betydning for de virksomheder, der skal efterleve kravet. Endvidere henviser Dansk Skovforening til Forest Europe's definition af bæredygtig skovdrift. Dansk Skovforening mener, at det er tvetydigt, hvorvidt bæredygtig skovdrift er omfattet af forordningen, samt hvad der kvalificerer en produktion som værende bæredygtig. Dansk Skovforening mener ikke, at due diligence-erklæringen og informationssystemet vil skabe bedre håndhævelse af reglerne eller skabe en reel forbedring for skovene, men blot flytte myndighedernes fokus til dokumentkontrol. Dansk Skovforening ser derfor gerne, at der gennemføres en analyse af kravene om due diligence-erklæringen. Dansk Skovforening finder det væsentligt, at den kompetente myndighed besidder skovbrugskompetencer i forhold til at vurdere, om kravene i forordningen er efterlevet. Endvidere efterspørges der klarhed om Kommissionens benchmarking-system, herunder hvordan landevurderingerne gennemføres, og om EU-medlemsstater bliver vurderet. Slutteligt gør Dansk Skovforening opmærksom på, at de finder formuleringen af 'sustained concern' mangelfuld, og finder det væsentligt, at skovejernes retssikkerhed beskrives og sikres i forslaget.

92-gruppen ser forslaget som et vigtigt skridt i den rigtige retning i kampen mod afskovning. 92-gruppen mener, at Kommissionens forslag skaber et godt udgangspunkt for, at EU og virksomheder tager ansvar. 92-gruppen finder, at Danmark bør sikre, at forslaget ikke udvandes i den videre forhandlingsproces.

92-gruppen oplister en række elementer, som de mener, at Danmark bør arbejde for: At alle naturtyper omfattes straks fra forordningens ikrafttrædelse. Beskyttelse af alle vigtige økosystemer nu, både af hensyn til klimaet og i at stoppe tabet af biodiversitet. At den kommende lovgivning specifikt kommer til at stille krav om overholdelse af menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder ifølge internationale FN-beslutninger. At alle definitionerne i Kommissionens udspil bliver så konkret defineret, at de ikke kan misforstås, og samtidig stadig er målbare. Forordningen bør ifølge 92-gruppen benytte de definitioner, der anvendes i Accountability Framework Initiative, og biodiversitet bør inddrages mere i alle definitioner. At (udover naturligvis ulovlig afskovning) lovlig afskovning tydeligt omfattes af forordningen. At alle varer med risiko for afskovning, bliver dækket inklusive gummi, majs og animalske produkter. Derudover bør Danmark støtte Kommissionens forslag om, at afledte produkter er inkluderet samt at afledte produkter ikke dækkes på varekodeniveau, men på et overordnet niveau i forhold til om de indeholder råvarer med risiko for afskovning eller ej. At certificeringer ikke kan erstatte nødvendig omhu, og at certificeringer ikke tillægges mere vægt, end hvad 92-gruppen finder er tilfældet i forslaget. At finansielle institutioner også bliver dækket af den nye EU-lov, ligesom 92-gruppen finder, at alle virk-

somheder bør omfattes, også SMV'er. At der indgår afskrækkende sanktioner og passende klagemuligheder overfor virksomheder, der ikke overholder forordningen. At både import og eksport forbliver i forordningen. Støtte til initiativerne vedrørende samarbejde med tredjelande samt at sikre, at civilsamfundet og oprindelige folk forbliver en del af processen, og at samarbejdet også kommer til at omhandle bevaring af andre økosystemer, desuden at disse partnerskaber bliver baseret på erfaringer fra FLEGT. Endeligt, at virksomheder som minimum skal lave en risikovurdering for alle lande og ikke undtages ved lavrisiko-lande.

Landbrug & Fødevarer bakker op om fælles europæiske regler for afskovningsfri forsyningskæder, som bl.a. vil kunne give ens konkurrencevilkår på EU's indre marked. Landbrug & Fødevarer finder, at EU kan sende et stærkere signal på verdensmarkedet end Danmark kan alene, herunder i forhold til at påvirke producentlande i en mere bæredygtig retning. Landbrug & Fødevarer fremhæver, at det er vigtigt, at EU overholder aftaler med internationale handelspartnere, og at implementeringen af forordningen sker i tæt samarbejde med producentlandene. Endvidere finder man det afgørende, at de regler, der vedtages, kan håndteres i praksis, og at der fra EU's side ikke indføres yderligere administrative og omkostningstunge krav end nødvendigt for at opnå formålet.

Landbrug & Fødevarer fremhæver seks områder, som Danmark bør arbejde for i de videre forhandlinger af forslaget. For det første bør forordningen omfatte andre typer af bevaringsværdig natur end skov ('high value conservation areas' jf. Accountability Framework Initiative), ligesom det er gældende for en række eksisterende certificeringsordninger, herunder dem, der lever op til den europæiske foderindustri FEFAC's retningslinjer for ansvarlig soja. Derudover mener Landbrug & Fødevarer, at Kommissionen ikke bør vente fem år efter ikrafttrædelsesdatoen med at tage stilling til, om forordningens krav kan opfyldes via anerkendelse af certificeringsordninger, samt vurdere behovet for støtte til overgangen til bæredygtige forsyningskæder blandt småbønder, oprindelige folk og lokale samfund. I stedet bør disse forhold undersøges og indarbejdes i forordningen, inden den træder i kraft. Landbrug & Fødevarer fremhæver, at forordningens krav først bør træde i kraft, når leverandører i tredjelande har haft mulighed for at komme på plads, herunder i forhold til påkrævede dokumentationskrav. Som det tredje påpeger Landbrug & Fødevarer, at Kommissionen bør gennemføre en konsekvensvurdering af omkostningerne for kravet om geolokalisering og sporbarhed for de omfattede råvarer og produkter, herunder vurdere om kravene er proportionale i forhold til bl.a. de lande/områder, som ikke falder i kategorien "høj risiko". Landbrug & Fødevarer finder ikke, at disse krav er proportionelle for lande/områder med "lav risiko". For det fjerde påpeger Landbrug & Fødevarer, at brugen af certificeringsordninger som dokumentation for due diligence-kravene bør overvejes. Som det femte fremhæves, at tilbagekaldelse og destruktion af varer bør forbeholdes situationer, hvor forbrugersikkerheden er i fare. Afslutningsvis finder Landbrug & Fødevarer, at der bør foretages en kritisk gennemgang af forslagets artikel om bødeniveauer.

Dansk Erhverv er overordnet positiv over for fælles europæiske regler for afskovning. Dansk Erhverv fremhæver, at der parallelt med Kommissionens sektorspecifikke forslag om afskovning, forberedes horisontal lovgivning om due diligence, og det derfor er vigtigt, at der i begge lovgivninger anvendes den samme forståelsesramme og de samme definitioner. Dansk Erhverv finder, at forslaget bør henvise til OECD's retningslinjer for multinationale selskaber og FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Dansk Erhverv fremhæver, at Kommissionen bør udarbejde principper og/eller krav, som private ordninger for chain-of-custody (CoC) standardiseringer og -certificeringer skal efterleve, såfremt man ønsker at leve op til forordningens krav. Dansk Erhverv ser et behov for klarere definitioner, herunder af 'økonomiske operatører' og 'forhandlere', samt forskellen på disse to og hvem der er forpligtet til at dokumentere kravene om due diligence. Fsva. due diligence mener Dansk Erhverv, at der bør være

krav til producenten om forbedringer i værdikæden, således at der kan skabes et incitament, fremfor alene at producenten bliver valgt fra, hvis det ikke kan dokumenteres, at der er en ubetydelig risiko for overtrædelse af krav. Dansk Erhverv peger på, at implementering af kravet om geolokalisering og tilhørende dokumentation kan blive udfordrende i praksis, og kan samtidig øge de administrative omkostninger for virksomhederne, når der skal indrapporteres til Kommissionens informationssystem. Endeligt mener Dansk Erhverv, at der bør være en differentieret implementering af forordningens artikler, således at disse ikke træder i kraft samtidigt.

DAKOFO (Dansk Korn & Foder) støtter op om det overordnede sigte i Kommissionens forslag, nemlig at sikre afskovningsfri værdikæder og fælleseuropæiske tiltag. Derudover ser man positivt på, at forslaget dækker både lovlig og ulovlig afskovning. DAKOFO mener, at branchens egne guidelines (bl.a. den europæiske foderindustri, FEFAC's 'Soy Sourcing Guidelines') skal kunne benyttes til at levere på kravene om due diligence.

DAKOFO finder, at forslaget vil medføre en betydelig belastning for handelsleddet, og at det indeholder elementer, som vil vanskeliggøre handelen, og give øgede omkostninger uden, at det er den mest effektive måde at opnå de ønskede effekter. DAKOFO fremhæver, at branchen ikke finder kravet om fysisk segregerede forsyningskæder som den mest effektfulde eller omkostningseffektive model. DAKOFO vurderer, at markedet ikke er klar til at levere på kravet om fysisk segregering samt at dette krav vil kunne medføre negative konsekvenser for producenter og regioner, som ikke kan honorere kravet om fysisk segregering. DAKOFO fremhæver branchens ønske om, at der fortsat kan arbejdes med forskellige former for Chain of Custody (f.eks. mass balance) til at verificere ansvarlig råvareproduktion til EU. Man fremhæver ligeledes vigtigheden af, at ny regulering indeholder incitamenter for branchen til at fremme ansvarlig råvareforsyning, samt at den skal understøtte varige forandringer i producentlandene fremfor at boykotte handelen eller forlade risikoområder, hvor DAKOFO finder, at tilstedeværelsen med samtidige krav om ansvarlig produktion kan bidrage til yderligere ansvarlig produktion.

Dansk Træforening byder forslaget velkomment, og finder det afgørende, at EU's medlemsstater arbejder i fællesskab for at standse den globale afskovning og skovforarmelse. Dansk Træforening støtter en effektiv forordning, der kan dæmme op for EU-drevet afskovning og skovforarmelse, og ser positivt på, at forslaget i høj grad bygger videre på de væsentligste principper og krav fra EU's tømmerforordning. Dansk Træforening finder, at forslaget kan være vanskeligt at læse og forstå, herunder omsættes til operationel handling for de virksomheder, inkl. SMV'er, som vil blive omfattet af forslaget.

Dansk Træforening mener, at forslaget også bør omfatte møbler, videreforarbejdede trævarer, trækul, bøger, trykt materiale mv. Endvidere mener Dansk Træforening, at der kan være udfordringer med flere af forslagets definitioner, herunder af dokumentationskravet om, at træprodukter skal være fri for skovforarmelse, men også på hvilket administrationsniveau 'skovforarmelse' skal vurderes. Ifølge Dansk Træforening kan dette blive vanskeligt at håndhæve i lande uden for EU. Dansk Træforening finder det afgørende, at erhvervsdrivende anvises reelle dokumentationsmuligheder i forbindelse med implementeringen af forordningen. Fsva. due diligence-erklæringen, stiller Dansk Træforening sig tvivlende over for, hvorvidt erklæringen i sig selv vil lede til mere effektiv håndhævelse fra myndighedernes side og skabe en reel effekt i skovene. Dansk Træforening finder, at det er selve due diligence-ordningen, som kan skabe den reelle effekt i skovene samt deres fortsatte bevarelse.

Dansk Træforening stiller sig tvivlende over for krav om due diligence til forhandlere, som ikke er SMV'er. Man finder samtidig, at forslaget ikke gør det klart, på hvilket præcisionsniveau kravet om geo-

lokalisering gælder. Dansk Træforening finder det vigtigt, at de kompetente myndigheder har de nødvendige ressourcer til at sikre effektiv kontrol, og støtter op om et minimumskontrolniveau for at sikre en ensartet håndhævelse på tværs af EU. Dansk Træforening støtter op om et øget samarbejde og informationsudveksling blandt myndigheder, herunder samarbejde med tredjelande. Dansk Træforening finder det afgørende for forordningens effekt, at den kompetente myndighed besidder relevante skovbrugskompetencer. Fsva. forslagets benchmarking-system, finder Dansk Træforening, at det kan blive vanskeligt for Kommissionen at implementere, herunder hvordan landevurderinger skal gennemføres, og om hvorvidt EU's medlemsstater også skal vurderes. Dansk Træforening stiller spørgsmålstejn ved, om Kommissionen har den nødvendige kapacitet til at etablere og opretholde landevurderinger. Med hensyn til en udvidet adgang til at anmelde virksomheder, hvor der er en begrundet mistanke om, at forordningens krav ikke efterleves, savner Dansk Træforening en tydelig definition af 'begrundet mistanke'. Dansk Træforening mener endvidere, at der ikke bør gå fem år efter forordningens ikrafttrædelse før der tages stilling til certificeringsordningers rolle i opfyldelsen af kravene, herunder FSC og PEFC, men at disse bør være på plads inden forordningen træder i kraft. Endeligt undrer Dansk Træforening sig over, at forslaget ikke inkluderer en videreudvikling af de overvågningsorganer man kender fra EU's tømmerforordning, og som man finder vil kunne lette mindre virksomheders arbejde med due diligence.

WWF Verdensnaturfonden hilser forslaget velkommen, og mener, at Danmark bør arbejde for, at forslaget lever op til forpligtelserne i regi af verdensmålene, New York Declaration on Forests samt Glasgow Leaders' Declaration on Forests and Land Use. WWF mener, at Danmark bør arbejde for, at forslaget ikke udvandes i den videre forhandlingsproces. WWF finder, at definitionerne af 'afskovning', 'skovforarmelse' og 'plantager' bør være i overensstemmelse med Accountability Framework Initiative, samt at skæringsdatoen bør være 2015 i stedet for 2020. Endvidere påpeger WWF, at andre økosystemer, herunder græsarealer, savanner, vådområder, tørvemoser og mangrover bør omfattes af forslaget, samt at forslaget bør omfatte øvrige råvarer og produkter som gummi, majs, fjerkræ og mejeriprodukter. WWF finder desuden, at den finansielle sektor bør omfattes af forslaget, og at forordningen bør inkludere henvisninger til internationale menneskerettighedsstandarder, herunder for oprindelige folk og lokalsamfund, samt begrebet 'free, prior and informed consent'.

WWF bakker op om, at der med forslaget stilles krav om due diligence for virksomheder, og at certificerings- og tredjeparts verificeringssystemer identificeres som understøttende værktøjer, men som ikke kan erstatte due diligence. WWF fremhæver, at der ikke bør være forenklede due diligence-krav til erhvervsdrivende, og at der i Kommissionens benchmarking-system ikke bør være en kategori for lavrisiko-lande/områder. WWF finder det positivt, at forslaget indeholder klare krav til håndhævelse og sanktioner, og mener, at indførelsen af en EU-database for importører og eksportører kan styrke gennemsigtigheden og håndhævelsen på tværs af EU, men at indberetningskravene også bør gælde SMV'er. WWF ser dog gerne, at midlertidige og korrigerende foranstaltninger såsom konfiskation ikke bør erstatte sanktioner, og der i forbindelse med alvorlige overtrædelser af forordningen, bør indføres civilretligt ansvar og adgang til domstolsprøvelse.

Coop hilser forslaget velkommen. Coop finder, at certificeringsordninger bør accepteres som dokumentation for overholdelse af forslagets krav om due diligence. Coop ser positivt på, at både lovlig og ulovlig afskovning er dækket af forslaget. Coop ser gerne, at skæringsdatoen i forslaget ændres, således at den reflekterer de skæringsdatoer, som flere certificeringsordninger arbejder med, f.eks RSPO, som har en skæringsdato på 2005. Coop finder, at forslagets due diligence-krav om bl.a. tilgængelig information kan blive en udfordring, og ser derfor gerne, at der udvises fleksibilitet over for virksomhederne i forhold til implementeringen af forslagets krav om tilgængelig information, således at virksomheder og leveran-

dører har mulighed for at omstille sig. Endeligt fremhæver Coop, at forslaget bør forholde sig mere dybdegående til de særlige vilkår, der kan være for småbønder og oprindelige folk, der bor og arbejder i områder med skov af høj bevaringsværdi.

Træ- og Møbelindustrien, DI Fødevarer, DI og Brancheforeningen for Dansk Vask-, Kosmetik- og Husholdningsindustri (VKH) bakker op om, at EU spiller en ledende rolle i den globale kamp mod afskovning og skovforarmelse, og at EU's tømmerforordning erstattes af en ny og mere omfattende regulering, som dækker yderligere produktkategorier. Fsva. forslagets produktkategorier, ser Træ- og Møbelindustrien m.fl. at denne bør udvides, således at flere træprodukter, herunder visse møbelemner, trækul, bøger og trykt materiale m.v. inkluderes i forslaget. Foreningerne mener, at definitionen af 'skovforarmelse' bør defineres nærmere og indeholde konkrete anvisninger på, hvordan erhvervsdrivende kan dokumentere fraværet af skovforarmelse i produkter.

Træ- og Møbelindustrien m.fl. er tvivlende over for, hvorvidt due diligence-erklæringen kan få en mærkbar effekt i producentlandene, og om det vil flytte myndighedernes fokus til dokumentkontrol frem for kontrollen af virksomheders due diligence-ordning og risikohåndtering. Endvidere er man uforstående overfor, at forslaget fastsætter forpligtelser for forhandlere, som ikke er SMV'er, og som kan give konkurrencemæssige udfordringer for mindre forhandlere.

Træ- og Møbelindustrien m.fl. påpeger, at det kan blive svært at angive den præcise geolokalisering for sammensatte og forarbejdede varer, og at forslaget derfor bør angive margin for hvilket præcisionsniveau. Træ- og Møbelindustrien m.fl. mener, at forslagets krav om indsamling af information mv. gennem værdikæden, ikke bør udfordre fortrolige handelsrelationer. De fremhæver, at certificeringsordninger inden for træ, fødevarer, pleje- og rengøringsprodukter bør spille en afgørende rolle i at sikre sporbarhed. Træ- og Møbelindustrien m.fl. finder det vigtigt, at implementering og håndhævelse af forordningen sker ensartet på tværs af EU, og støtter derfor op om et minimumskrav for myndighedskontrol, herunder, at kompetente myndigheder har de nødvendige ressourcer. Fsva. bødeniveauet mener de, at det bør være op til en dommer at afsige proportionale og afskrækkende domme og bøder. Fsva. forslagets benchmarking-system ser Træ- og Møbelindustrien m.fl., at risikovurderingen af lande sker i overensstemmelse med WTO's regler, så denne ikke udgør handelshindringer, og ikke afskær producenter i deres udvikling. Organisationerne anser det derfor for vigtigt, at EU fortsat arbejder på at udvikle partnerskaber med producentlande for at adressere afskovning og skovforarmelse. Endeligt påpeger Træ- og Møbelindustrien m.fl., at der er behov for en klarere definition af 'begrundet mistanke' af hensynet til virksomheder og myndigheder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet set er forslaget blevet budt velkommen af medlemsstaterne ved en række indledende præsentationer. Der foreligger endnu ingen substantielle officielle udmeldinger om forslaget.

I 2019 vedtog Rådet, på baggrund af Kommissionens meddelelse om *Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove*, rådskonklusioner, som bl.a. bød meddelelsen velkommen, men som også anmodede Kommissionen om at komme med yderligere regulatoriske og ikke-regulatoriske tiltag mod afskovning.

Danmark har siden 2015 været aktivt medlem af Amsterdam Partnerskabet, som foruden Danmark består af Norge, Storbritannien, Nederlandene, Frankrig, Italien, Tyskland, Spanien og Belgien. Formålet med partnerskabet er at fremme ansvarlige og afskovningsfri værdikæder for landbrugsvarer som fx soja, palmeolie og kakao. Partnerskabet har arbejdet for handling på EU-niveau, og har bl.a. sendt et

brev til Kommissionen under dansk formandskab af partnerskabet (2018), hvor der efterspurgtes konkrete og ambitiøse tiltag til at reducere afskovning og skovforarmelse. Det vurderes derfor, at alle de deltagende EU medlemsstater i Amsterdam Partnerskabet vil støtte et ambitiøst forslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment, herunder som grundlag for videre drøftelser for at adressere EU-drevet afskovning og skovforarmelse. Regeringen finder, at det er vigtigt at standse den globale afskovning og skovforarmelse, bl.a. af hensyn til miljø, biodiversitet, klima, ønsket om fremme af bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre i fødevarer systemet, og for oprindelige folks rettigheder og lokalbefolkninger. Der er behov for en ambitiøs indsats for at beskytte og genoprette verdens skove, hvor der sættes ind over for de bagvedliggende årsager til afskovning, herunder betydningen af de globale fødevarer systemer. Kommissionens forslag kan bidrage til miljø- og klimagevinster, promovere afskovningsfri forsyningskæder samt understøtte bæredygtig produktion og forbrug. Derfor vil regeringen arbejde for, at den kommende forordning om afskovning bliver så ambitiøs og effektiv som muligt inden for rammerne af EU's internationale forpligtelser og en fortsat åben, fair og bæredygtig handelspolitik.

Dette er ligeledes i forlængelse af regeringens handlingsplan mod afskovning (offentliggjort i september 2021), hvori det fremgår, at regeringen arbejder for fælles tiltag på EU-niveau, der effektivt hindrer afskovning forbundet med importen af landbrugsråvarer til EU, og fremmer ansvarlige og afskovningsfri værdikæder.

Der udestår dog fortsat en grundig analyse og vurdering af forslaget økonomiske, administrative, juridiske og miljømæssige konsekvenser. Der kan derfor ikke på nuværende tidspunkt fastlægges en regeringsholdning til forslaget konkrete krav og oplæg til bindende målsætninger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 10. januar 2022.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.